

Onderwerp: Regionale en lokale verwervingsstrategie sociaal domein 2018
BBV nr: 2016/604342

1. Inleiding

Per 1 januari 2018 lopen de overeenkomsten met onze zorgaanbieders Jeugd en Wmo af. We staan dan ook aan de vooravond van een nieuwe verwervingsronde sociaal domein. De transformatie van het sociaal domein is de grootste maatschappelijke veranderopgave sinds decennia. Een belangrijke manier om deze transformatie te bevorderen is de (wijze van) verwerving van zorg en ondersteuning. De gemeenten in Kennemerland¹ hebben de zorgovereenkomsten met een jaar verlengd, onder andere om op basis van de opgedane kennis en ervaring van twee jaar uitvoering de volgende verwervingsronde vorm te geven.

Deze verwerving is gericht op alle ondersteuning binnen het kader van de Jeugdwet en ambulante ondersteuning Wmo inclusief de centrumtaken beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Buiten beschouwing wordt gelaten de Wmo hulpmiddelen: hiervoor gelden andere termijnen met betrekking tot de contractering. Haarlem beschouwt ook de verwerving van re-integratie in het kader van de Participatiewet onderdeel van deze verwervingsstrategie.

De verwerving kent regionale maar ook lokale componenten. Daar waar gemeenten geïndiceerde voorzieningen transformeren naar algemeen toegankelijke voorzieningen in de lokale basisinfrastructuur of de lokale sociaal wijkteams is sprake van een lokale verwerving.

Voorliggend collegebesluit betreft de lokale en regionale verwervingsstrategie sociaal domein 2018. Hieraan ging een opinienota² vooraf die op 1 december 2016 in de commissie Samenleving is besproken en als input heeft gediend voor dit besluit.

2. Besluitpunten college

1. Het college besluit de regionale en lokale verwervingsstrategie sociaal domein 2018 vast te stellen met als onderdelen:
 - a. Lokale verwerving door middel van een gerichte lokale uitvraag bij aanbieders;
 - b. Regionale verwerving door middel van een aanbesteding conform de Aanbestedingswet;
 - c. Keuzevrijheid voor de klant door meerdere partijen per productgroep te contracteren;
 - d. Duurzame relaties aan te gaan door een passende contractduur;
 - e. De oude bekostigingsmodellen los te laten en over te stappen op de meest passende bekostigingsmodellen per productgroep met daarbij passende prikkels.
2. Er zijn geen financiële gevolgen, de middelen staan opgenomen in de programmabegroting.
3. De betrokkenen worden geïnformeerd over het besluit.
4. Het besluit wordt ter bespreking aangeboden aan de commissie Samenleving.

¹ Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemskerk, Heemstede, Velsen, Zandvoort

² Opinienota 'verwervingsstrategie sociaal domein 2018', 25 oktober 2016, 2016/

3. Beoogd resultaat

Het realiseren van adequate en kwalitatief goede zorg en ondersteuning voor kwetsbare kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen: het organiseren van de juiste zorg op het juiste moment voor de juiste persoon. Kwetsbare burgers moeten een beroep op zorg en ondersteuning kunnen doen, bij voorkeur dicht in hun leefomgeving en rekening houdend met de nog aanwezige mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheden van die burger.

4. Argumenten

De verwervingsstrategie past in het bestaand beleid

De verwervingsstrategie staat benoemd in het transformatieprogramma dat in 2015 is vastgesteld inclusief de uitgangspunten die nu leidend zijn voor de regionale en de lokale verwerving. De transformatiedoelen en leidende patronen uit dit programma zijn leidend voor de verwervingsstrategie 2018.

De verwervingsstrategie past binnen de consultatierondes

Eerder hebben we de commissie Samenleving door middel van een opinienota al om input gevraagd voor de verwervingsstrategie. De commissie heeft daarbij haar waardering uitgesproken over de wijze waarop zij is betrokken bij dit proces en aangegeven dat ook te willen. De hoofdlijn werd door de commissie positief beoordeeld.

Er heeft daarnaast een eerste consultatieronde plaatsgevonden waarvoor met aanbieders. Ook daar was men positief over de wijze waarop in deze fase de dialoog werd gevoerd en werd de hoofdlijn herkend en positief beoordeeld.

Verwerving kent regionale en lokale componenten

In de afgelopen twee jaar zijn er verschillen tussen gemeenten ontstaan die ook gevolgen hebben voor de mate waarin er nog sprake is van een regionale of een lokale verwerving. Dit heeft vooral te maken met de lokale bestuurlijke besluitvorming over de aard, omvang en het tempo van de transformatie sociaal domein. Zo heeft ons college in september 2015 het transformatieprogramma sociaal domein³ vastgesteld. Dit programma beschrijft aan de hand van vijf thema's de wijze waarop we de transformatie van het sociaal domein de komende jaren vormgeven. In de verwervingsstrategie staat een overzicht opgenomen welke onderdelen lokaal en/of regionaal worden verworven.

De vraagformulering: indeling in segmentering

In 2014 hebben we vijf verschillende aanbestedingstrajecten uitgevoerd en hebben we onze vraag geformuleerd aan de hand van circa 40 gespecificeerde producten en diensten ('percelen'). Daarbij had elk perceel zijn eigen specificaties ten aanzien van doelgroepen, kwaliteitseisen, tarieven et cetera. Dat heeft geleid tot een breed palet aan goed gespecificeerde producten en diensten. Er was sprake van gesegmenteerde inkoop van Wmo en Jeugdhulp, op basis van oude product(groepen) en financieringsvormen. Dit heeft schotten gecreëerd, heeft geleid tot verlies aan integraliteit, samenhang en flexibiliteit. Het sluit niet altijd goed aan bij de vraag van onze inwoners. Zo wordt een belangrijk deel van het vraagstuk 18-/18+ veroorzaakt door de scherpe scheiding die we destijds zelf hebben

³ Nota 'transformatieprogramma sociaal domein', 1 september 2015, 2015/168421

gecreëerd in inzet verwerving 2014. Dat betekent dat we ervoor kiezen om de verschillende producten en diensten breder te formuleren en onderverdelen in drie segmenten: lokaal, regionaal en bovenregionaal.

De regionale marktbenadering

Voor de regionale inkoop geldt het Europees aanbestedingsrecht, verankerd in de Nederlandse Aanbestedingswet. Dat betekent dat gemeenten gehouden zijn aan een transparante aanbesteding van zorg en ondersteuning.

Binnen de kaders van de Aanbestedingswet zoeken we ruimte voor dialoog met aanbieders. Dat doen we door zowel de verwervingsstrategie als ons programma van eisen bij aanbieders te toetsen, onder andere vanwege onze verantwoordelijkheid ten opzichte van onze burgers. We willen passende dienstverlening inkopen voor het juiste aantal mensen.

Ook na de verwerving, als duidelijk is wie onze partners zijn, zullen we op basis van partnership hen op onderdelen betrekken bij het formuleren van resultaten en de mogelijke vertaling ervan naar bekostiging als onderdeel van het verdere transformatieproces.

We koersen op meerjarige contractafspraken en we creëren ruimte voor nieuwe producten en nieuwe aanbieders.

We kiezen voor duurzame relaties door een contract aan te bieden met een looptijd van drie jaar en de mogelijkheid om twee keer met één jaar te verlengen.

De lokale marktbenadering

De producten die Haarlem kantelt naar basisinfrastructuur of sociaal wijkteam worden (deels) uitgevoerd door de bestaande aanbieders maar kennen een ander bekostigingsmodel. Net zoals de meeste voorzieningen in de basisinfrastructuur gaat het hier veelal om een lump sum financiering met resultaatsverantwoording conform de Algemene Subsidieverordening. We onderzoeken op welke wijze we deze kanteling mogelijk kunnen maken en aan kunnen sluiten bij de huidige subsidiesystematiek en de wijze waarop we de lokale verwerving kunnen inrichten voor huidige en eventuele nieuwe aanbieders.

Keuzevrijheid voor de klant

Net als in 2014 willen we voor klanten keuzevrijheid bieden door per productgroep meerdere aanbieders te contracteren, ook op die onderdelen waar nu sprake is van een monopolistische aanbieder.

De bekostigingsmodellen

Een bekostigingsmodel geeft de sturing op de door de aanbieder te leveren prestaties, activiteiten of diensten, via betaling van de gemeente weer. Bij de verwerving 2018 kijken we naar het meest passend bekostigingsmodel per type dienstverlening, en laten we een aantal oude modellen (zoals de oude DBC-systematiek) definitief los. De keuze voor het meest passende bekostigingsmodel maken we pas bij het programma van eisen omdat deze per productgroep kan verschillen. Wel beschrijven in de verwervingsstrategie op hoofdlijnen de meest passende bekostigingsmodellen per segment.

Ruimte voor vernieuwing

We hebben in de afgelopen periode goede voorbeelden gezien van contractpartners Jeugd en Wmo die stappen hebben gezet in de transformatie van hun eigen dienstverlening en het

maken van verbindingen met de lokale basisinfrastructuur. We hebben echter ook gezien dat er in de inkoop 2014 en de daaropvolgende contractering te weinig prikkels zijn opgenomen om de transformatie te stimuleren. Voor de verwerving 2018 organiseren we prikkels om de gewenste vernieuwing in het sociaal domein te bevorderen en versnellen. We doen dat in onze vraagformulering in het programma van Eisen, als criterium bij de beoordeling van aanbiedingen en als financiële prikkel in de gekozen bekostigingsmodellen.

Financiële paragraaf

De middelen die gemoeid zijn met zorg en ondersteuning staan opgenomen in de programmabegroting 2017-2020. Conform het principe 'rijksbudget = werkbudget' vormt dit het vertrekpunt voor de vertaling van de lokale en regionale verwervingsstrategie naar het programma van eisen waarin budgetten worden gekoppeld aan de verschillende te verwerven voorzieningen.

5. Kanttekeningen

Wijziging van aanbieder vraagt extra zorgvuldigheid

De verwerving sociaal domein kan op onderdelen leiden tot verandering van zorgaanbieder. Daarom zullen we in het uiteindelijke programma van eisen voorwaarden opnemen ten die de zorgcontinuïteit voor klanten moet garanderen.

Ook nemen we voorwaarden op met betrekking tot overname van personeel.

Transformatie sociaal domein nog niet afgerond

De transformatie van het sociaal domein staat nog maar aan het begin en is op verschillende onderdelen ook nog een gezamenlijke zoektocht met onze partners en betrokken klanten. Dat betekent dat in onze uiteindelijke vraag in het programma van eisen soms heel concreet is in de vorm van een productomschrijving. En soms is onze vraag minder concreet geformuleerd en is er sprake van uitnodiging tot deelname aan een meerjarig ontwikkeltraject.

6. Uitvoering

Na vaststelling van de lokale en regionale verwervingsstrategie volgt er een vertaling in een programma van eisen. Deze is voorzien in maart 2017 en geldt als de concrete vraagformulering voor de regionale verwerving (publicatie via tendernet). Voor de lokale verwerving geldt een lokale planning.

7. Bijlagen

- a) Regionale verwervingsstrategie Sociaal domein 2018 Kennemerland

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester